

číslo vydání

7
2021

UNITÁŘSKÁ MOZAIKA

TÉMA ČÍSLA: COVID

OBSAH

1-2

ÚVODEM

ÚVODEM – EDITORIAL

Jan Šraj

3

INSPIRATIVNÍ SLOVA

CO MI COVID DAL A VZAL

Jan Šraj

4-5

TÉMA

CO BY MĚLO BÝT NA KAŽDÉM ROHU aneb naše hodnoty

Jarmila Plotěná

6-8

COVID V KONTEXTU

Jiří Kloboučník

9-10

LETOŠNÍ VESNA, BOHYNĚ JARA

Sofia Pavala

11-12

ZAMYŠLENÍ K DNEŠKU

Radovan Lovčí

13-15

CO KDYŽ ZÍTŘEK BUDE TVÝM POSLEDNÍM DNEM?

Petr Samojšský

16-18

PROCHÁZKA PODÉL LABE

Tereza Benito

19-20

O ZLATÉ MUŠCE

Sofia Pavala

21

O NADĚJI

Luděk Pivoňka

22-23

KORONASKUTEČNOST

Jana Hrevušová

24-25

JISKRA BYTÍ

Sofia Pavala

26

ROČNÍ BILANCE

Lucie Havráňková

27

KORONASKUTEČNOST JAKO FAKT DNEŠKA

Tomáš Herajt

28-30

NEŽ PŘILETÍ VČELIČKA...

Sofia Pavala

31-33

PADÁ HVĚZDA

Vlastimil Krejčí

34

POEZIE

SNĚŽENKA

Sofia Pavala

35

ORLOJ

Martin Pařík

36

HLEDÁM

Lucia Kubinová

37

ZAKRVÁCENÁ V MOŘI

Lucia Kubinová

38

Úvodem – editorial

Vážené čtenářky, vážení čtenáři!

Úvodem tohoto čísla vycházejícího po velmi dlouhé době bych vás rád informoval o několika novinkách. Jednou ze změn je, že jsem byl zvolen novým šéfredaktorem Unitářské mozaiky. Společně s kolegy v redakční radě jsme se dohodli vydávat dvě čísla ročně. Vždy před začátkem letních prázdnin a pak těsně před Vánoci. Držme si navzájem pěsti, ať se nám toto předsevzetí daří naplňovat.

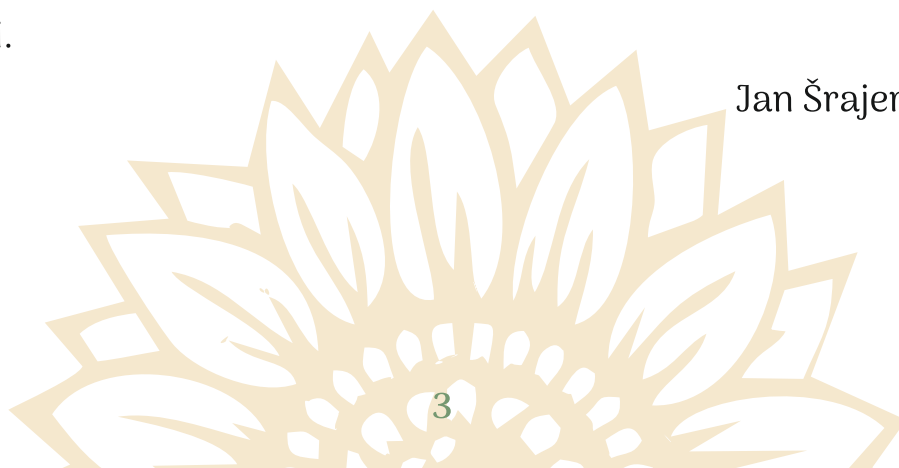
Tématem čísla, které právě držíte v ruce, je démon covid (nebo chcete-li tak třeba i covir, což je termín, který vymyslela Sofie, mně se velmi zalíbil a tímto si ho trochu přivlastňuju, což mi ale Sofie jistě ráda odpustí). Covid je strašákem, který nás provází již více než rok. Pro všechny je to zcela nová situace; něco, s čím nikdo nemohl předem počítat. Covid naprosto překopal nejen naše každodenní návyky a zvyky, ale i celý náš život. Lidstvo však již prožilo mnoho jiných globálních katastrof, včetně epidemií a válečných konfliktů, a tak přestože nás všechny tato situace zaskočila, není to vlastně nic úplně neznámého. Navíc lékařská věda je na mnohem vyšší úrovni než v minulosti a věřím, že se lidstvu podaří i tuto epidemii překonat. Výsledky boje s epidemií se samozřejmě liší, a tak jako ve všem jsou na tom lidé někde hůř a někde lépe.

Doufejme, že se situace brzy výrazně zlepší a v nás zůstane varování, že stále nejsme pány světa – tím pánem je příroda, která nás obklopuje. Proto si jí vážme a snažme se jí porozumět.

V tomto čísle najdete různé pohledy na covid od několika autorů, nejen duchovních, včetně mé krátké úvahy Co mi covid dal a vzal.

Přeji vám všem příjemné počtení. A dále především zdraví, vše ostatní je tak trochu na druhé koleji.

Jan Šraj, šéfredaktor
květen, 2021

Co mi covid dal a vzal

Jan Šrajer

Povím ti jeden příběh. Příběh tak dávný a zamotaný, že se možná vůbec nestal. Nebo ano? Vzbudil jsem tvou zvědavost, můj milý čtenáři? Možná si říkáš, co to tu píšu za nesmysly... Ale konec konců je vždy zamotaný začátek začátků příběhem, který někde začal a někde asi i skončí... Takže konec?... Kdy vlastně příběh opravdu skončí? Když ho důstojně zakončíš? Příběh je sledem různých příběhů. Je to takový koloběh. Koloběh života. Ale jaký je vlastně život? To záleží vždy na člověku, zda v tom příběhu, životě vůbec figuruje...

To by byl takový menší úvod. Ale nechci vás zbytečně zahlcovat informacemi. Takže další část sice stále bude příběhem, ale... příběhem, který mohl zažít kdokoliv z nás. Král Jiří VI., otec současné britské panovnice Alžběty II., začínal svůj projev po vypuknutí 2. světové války těmito slovy (volná parafráze): „Podruhé v životě většiny z nás jsme ve válce... V této těžké hodině, patrně nejosudovější v našich dějinách...”

Covid značně zamával našimi dosavadními jistotami, zárukami. Dokázal, že možná Osud karty rozdává... Ale Osud si vždy rád zahraje partičku pokeru s Náhodou. Možná, že my, jakožto lidé, celé lidstvo, jsme v této partičce pouhou kartičkou, možná jen jakýmsi odstínem nějakého malého detailu na této kartičce. V rozhovoru pro Tvůrčí život jsem uvedl, že jsem ateista, ale věřím, že mimo nás existuje i něco vyššího, ale žádnou konkrétní představu nemám. Myslím si také, že ve vesmíru rozhodně nejsme sami, někde se nejspíše nacházejí i jiné formy života, řekl bych, že i mnohem vyspělejší.

Démon covid (nebo chcete-li tak i třeba covir, termín, který si vymyslela Sofie) je tu s námi už více než rok. Nikdo z nás nemohl dopředu tušit, že se ho jen tak nezbavíme. A ani to, že zásadně otřese životy každého z nás. Mně osobně covid vzal možnost setkávání s lidmi, se kterými bych mohl debatovat a probírat své myšlenky, naslouchat jiným myšlenkám a vzájemně se tak obohacovat. Na druhou stranu mi dal možnost si ten náš malý svět uspořádat... nebo spíše neuspořádaně rozházet a znovu sestavit nějak jinak. Určitě změnil mé priority – osobní i pracovní.

Vždycky jsem se snažil svůj život nějakým způsobem uspořádat... Ale pak někdy Osud tu svou partičku s Náhodou dohrál... alespoň pro tentokrát. **Sabina Křováková**, vítězka SuperStar 2013, má na svém albu Sabina Sirkama jednu píseň, ve které zpívá, že... „začátek je konec konce.“ Nedávno jsem o tomto verši poměrně dlouze přemýšlel a s pár lidmi se pokoušel objevit skrytý význam toho, co tím vlastně zpěvačka mínila. A dospěli jsme k závěru, že se zkrátka někdy budu muset Sabiny zeptat osobně. Samozřejmě mi, kromě jiného, chybí i léto, se kterým mám již řadu let spojené festivaly. Každoročně navštěvuji několik různých festivalů, rád objevuji nové, ale mám samozřejmě i své stálce jako jsou Benátská!, United Islands of Prague nebo liberecký Létofest, který je pro mě vždy tečkou za létem (v Liberci se koná vždy až jako poslední, začátkem září). Mám rád setkávání v létě s lidmi, kteří jsou nějakým způsobem součástí mého života. V jedné reklamě (nazvěme ji reklama s poselstvím) se uvádí, že člověk za svůj život pozná kolem 80 tisíc lidí. Byly časy, kdy jsem tomuto číslu nevěřil (připadalo mi nerealisticky vysoké). S odstupem času jsem to trochu přehodnotil. Kdybych měl teď hned sepsat všechny lidi, které jsem dosud poznal, tak by jen tento pouhý výčet jmen zabral velké množství textu, papíru...

V době, kdy dopisuju tento článek (ve druhé půli dubna), mi vyhrávají také nějaké vánoční písně, mj. i z alba od **Kamily Nývtové**, muzikálové zpěvačky a patronky projektu Česko zpívá. Velkou inspirací pro tento můj článek byla její píseň Příběh. Abych ho tedy nějak pozitivně zakončil, tak uvedu pouze to, že mi covid přinesl jakési zklidnění a přehodil některé mé priority, jak jsem již uvedl výše.

Na závěr cituji svůj oblíbený výrok, který pronesl zakladatel firmy IKEA **Ingvar Kamprad**: „Štěstí nespočívá v dosažení nějakého cíle, štěstí znamená neustále za cílem jít.“

CO BY MĚLO BÝT NA KAŽDÉM ROHU aneb naše hodnoty

Jarmila Plotěná

Mnoho z nás si teď klade otázku PROČ jsme v našem státě na tom tak zle s šířením pandemie, PROČ máme tak děsivé počty úmrtí!!!, PROČ jsme celosvětově odstrašující případ. Různých příčin je mnoho, avšak **mají jednu společnou. Je to myšlenka.**

Cože něco tak soukromého, nepostižitelného, naprosto neviditelného, to má být **příčinou** takové všeobecné pohromy? Proč raději neříct, že za to může politika, politici, masmédia, občané, poloha státu uprostřed Evropy, globalizace, charakter výroby propojené se zahraničím a našlo by se mnoho dalších viníků. Jenomže na počátku jakéhokoliv rozhodnutí, jednání a chování je myšlenka či sled myšlenek a z nich opakováním utkaný **způsob uvažování.**

Slyšíme **o tom**, že ve světě řadí pandemie, že nemoc covid-19 má nevyzpytatelný průběh, u každého jiný. Slyšíme o tom, že nemoc šíří často bezpříznakoví přenašeči, tím je tato epidemie velmi nebezpečná. Dovídáme se o mnoha úmrtích ve světě i u nás. Hledáme řešení, ale řešením není popření „ono to neexistuje“, nic neřeší ani sebelepší konspirační teorie. Dokonce i kdyby byla pravdivá, co to pomůže?

Na začátku správného rozhodnutí stojí **správná myšlenka.** To se lehko řekne. Jak a kdo rozhodne, co je vlastně správné? Přece to, co má **prioritu.** To se lehko řekne. A co má prioritu? No přece to první, bez čeho nemůže být to další. **Člověk nejprve musí žít,** aby se mohl s někým sejít, bavit se a také, aby mohl vyrábět, vydělávat peníze, nakupovat a konzumovat.

Život je priorita, musí se tedy především chránit a zachovat život a **zdraví.** Myslet si, že je možné se zdravím hazardovat, a pak doufat, že se nemoc nějak vyléčí, přináší jenom spoustu utrpení. Jestliže se toto obecně neví nebo se podle tohoto poznání nejedná, trpí člověk, trpí společnost. **Čím méně si nějaká skupina lidí váží zdraví, tím více na to doplácí i ekonomicky.**

Jestliže toto není jasné, postupně nastávají ve společnosti problémy jako tu a tam se vyskytující chudoba, větší nemocnost, z toho plynoucí nespokojenost, rivalita atd.

Všechny tyto jevy jsou však v podstatě skryté a kde čím odůvodnitelné, **dokud**

nepřijde pandemie. Ta totiž jasně ukáže, kde je problém, totiž kde máme priority. Nic by nám tak jasně neukázalo, jakým způsobem myslíme a jaké máme hodnoty, jako něco, co nás propojuje a ukazuje názorně, jak moc jsme na společné lodi.

Upřednostníme ekonomiku a dovedeme si to rozumově obhájit, ale začnou umírat lidé. Řekneme si, že „není ještě tak zle“ a „ti nahoře“ to taky tak dělají a „kašleme na to“. Potom kašleme všichni tak, že to mnozí ani nepřežijí. Jsme nemocní, ale jdeme do práce. Je sice pandemie, ale „musíme“ přece nakoupit dárky a společně oslavit Vánoce.

Odneseme to my nebo někdo jiný, koho nakazíme a ten může zemřít. A že to není jen nějaká teorie, dokazuje nyní přes 20 tisíc úmrtí. Ti lidé mohli ještě žít! Dokud mrtvých bylo méně a nebyli jsme v počtu úmrtí nejhorší na světě, nemuselo nám být jasné, **co jsou priority.**

Dokud před námi ostatní země nezavřely hranice, nechápali jsme, že život je víc než cestování. Dokud na tom nejsme mizerně i ekonomicky, přestože stále děláme částečná opatření, a dokud se nám délka trvání „šetrných“ opatření nepředstavitelně neprodrazí, stále nechápeme, **co jsou priority.**

Znamená to, že nemáme uspořádaný hodnotový systém. A protože si jen myslíme, že myslíme správně, zatímco tu odevzdaně ošetřujeme statisíce zbytečně nakažených, často těžce nemocných a tiše pohřbíváme tisíce zbytečně zemřelých, **je třeba, aby to důležité bylo napsáno na každém rohu tak, aby to změnilo atmosféru ve veřejném prostoru, tak jako ji mění např. výzdoba na Vánoce nebo hesla k volbám.** Nevěřme, že to nemá významný vliv. (Uvědomme si, které politické strany a politikové ve volbách vítězí. Přece ti, kteří mají největší počet těch nejbarevnějších plakátů.) Právě nyní prožíváme vrchol volebního období a každý bez rozdílu jde povinně k volbám. Volíme jen ze dvou mocných soupeřů.

Díky naší každodenní volbě zvítězí virus, nebo život.

Proto by mělo být napsáno všude a oznamováno všem:

ČLOVĚČE, JDE O ŽIVOT!!!

Každý chceš být zdravý a žít. Nepřej proto druhým přeplněné nemocnice!

Každý chce žít, nevystavuj tedy jiné lidi nákaze a smrti!

Můžeš být bezpříznakovým přenašečem a nevědět o tom.

Můžeš mít imunitu, ale onemocnět jinou, horší mutací viru.

VAKCÍNA chrání dobře, ale ne stoprocentně, a ne hned po očkování.

OMEZ SVÉ KONTAKTY NA MINIMUM, a to i tehdy, když si myslíš, že se s někým musíš setkat nebo že záležitost nelze vyřídit distančně.

DISTANČNĚ LZE ZAŘÍDIT VÍCE VĚCÍ, NEŽ SI MYSLÍŠ!

NEDODRŽOVÁNÍM OPATŘENÍ NEPOTRESTÁŠ VLÁDU, ALE SEBE A SVÉ BLÍZKÉ!!

RESPIRÁTOR A ROZESTUPY TĚ OCHRAŇUJÍ PŘED VELKÝM MNOŽSTVÍM VIRU.

DEJ PŘEDNOST ŽIVOTU!

COVID V KONTEXTU

Jiří Kloboučník, t.č. unitář na volné noze

Je prokázáno, že každou cigaretou si zkracujeme život až o 5 minut. Na celém světě kouří až 1,3 miliardy lidí a zároveň každoročně umírá 4 800 000 na následky kouření. V praxi to znamená, že každou hodinu zemře kvůli své závislosti na nikotinu 560 lidí, za den pak 13 400 lidí, ale jejich počet se neustále zvyšuje.

Za celé 20. století umřela na následky kouření celá miliarda lidí, což je v porovnání s 2. světovou válkou několikanásobek. Na následky své závislosti zemře každý druhý kuřák.

V ČR kouří zhruba 2 300 000 lidí, z hlediska populace starší 18 let to je 26 %. Zbylé kuřáky tvoří děti a mladiství. Tito lidé vykouří ročně 21 miliard cigaret.

Každý rok umírá v ČR zhruba 100 000 lidí, z čehož 18 000 lidí zemře na následky kouření, což je jako vymření jednoho okresního města. V průměru tak na kuřáctví umírá 350 lidí týdně. Svou závislostí se kuřák připraví v průměru o 15–18 let svého života.

Drtivá většina kuřáků (90 %) začíná kouřit před dosažením plnoletosti. Ne nadarmo se kuřáctví nazývá dětskou nemocí. Kouření u dětí mladších 18 let je ilegální. Z celkového počtu 2 300 000 kuřáků v ČR tvoří 250 000 děti a mladiství.

Mohl bych dále hovořit o kouření žen v těhotenství a o rizicích které hrozí plodu a nastávajícím matkám, o nemocech z tzv. pasivního kouření, a to jak u dětí, tak dospělých, ale i o nemocech způsobených přímo kouřením, uvést celou širokou škálu těch nejzákeřnějších a nejvážnějších onemocnění, mohl bych hovořit o neplodnosti mužů i žen způsobené kouřením. Nezanedbatelné by byly i informace o závislosti na nikotinu velkého procenta zdravotnických pracovníků, lékaře nevyjímaje, ti si své zdraví ničí zcela vědomě.

Mohl bych dále přejít k problematice alkoholismu v naší společnosti, neméně alarmujícímu problému, stejně tak k problematice produkce, distribuce a zneužívání drog. Sociálních, zdánlivě ne tak fatálně nebezpečných problémů, je však v naší populaci mnohem více.

Asi si teď někteří říkáte, že jsem si zřejmě spletl téma tohoto čísla. Tím je přece covid. Ne, nespletl, vím, že tématem tohoto čísla Mozaiky je covid. Mám však zato, že díky covidu už druhý rok žijeme podle jakéhosi podivného scénáře, který do našeho života nepatří. V žádném případě důsledky této epidemie nijak nezlehčuji, naopak, mohu o sobě říci, že se chovám ukázněně a zodpovědně, jak je třeba v takové situaci, ale tím to pro mě končí. Covid je pro mě určitý stav věci, byť s celosvětovými důsledky, který však jednou skončí, jednou prostě vyšumí. Stejně jako vyšuměly i jiné epidemie. Koho dnes zajímá například prasečí nebo ptačí chřipka, nemoc šílených krav, ebola, aids a další? Každý si může vzpomenout jakou hysterii svého času tyto nemoci byly schopné vyvolat.

Až covid vyšumí, bude to mít zcela jistě nezanedbatelné dopady. Ať již ekonomické, sociální, zdravotní, politické či jiné. Tím se ale vůbec nechci zabývat. Maximálně snad položit řečnickou otázku – A jaká doba je neměla? Pouze byly někdy větší, někdy menší, ale byly vždy a všudypřítomné. Zřejmě jen snadno zapomínáme, že konflikty a problémy všeho druhu provázejí lidstvo od úsvitu dějin.

Možná je teď už více zřejmé, proč jsem svůj příspěvek započal statistickými údaji o zhoubných následcích kouření. Víc mně totiž vadí, že se v současné době nemluví o ničem jiném než o covidu, který dříve či později vyšumí, ale vůbec se, alespoň čas od času, nehovoří o srovnatelných zdravotních hrozbách, které jsou v naší společnosti přítomné permanentně a přinášejí přinejmenším stejné, ne-li horší, zdravotní komplikace značné části naší populace. Nebo je to snad pro nás už normální či jsme si již zvykli, že kouření, alkoholismus, drogy jsou schopné spolehlivě zabíjet, ničit zdraví, životy, rozvracet rodiny a poznamenávat výchovu dětí potažmo podobu celé naší budoucí společnosti? Chci věřit, že ještě ne.

Hodně zdraví vám všem a na shledanou snad v lepších časech.

Letošní Vesna, bohyně jara

Sofia Pavala

Loni ke mně přišla pootevřenými dveřmi Vesna, bohyně jara a závan všech lučních vůní zatančil po místnosti! Usmála se na mě a šibalsky mrkla modrým očičkem: Máš zaracha, vid'š? Já jsem vám to naznačovala, ale když vy lidé si prostě nenecháte ani naznačovat... Můj zdvižený prst znamená, tato cesta není správná! A jak říká jedno přísloví, i slepá ovce může mít jedno bílé a druhé černé jehně...

Rok uplynul prapodivně a zvláště. Pozoruji vlhká plující oblaka, jsou nasáklá vodou jako podzimní houba. Za jejich šedou mohutností se kdesi schovává slunce. Vyhlížím svoji milou návštěvnici Vesnu, bohyni jara. Už by tady měla být, 20. března začalo přece astronomické jaro! Kdo ví, proč má letos zpoždění... Její varovný prst obsahoval jasné poselství lidstvu, byl to nejvyšší příkaz lásky, vzájemnosti a svornosti.

Využili jsme té obrovské šance na jeho uskutečnění? Naplnili jsme ho beze zbytku? Když se ohlédneme za sebe a podíváme se na rok svého vlastního života, co jsme udělali dobrého a laskavého pro sebe, své blízké a bližní? Minulý rok byl rokem divotvorného oráče. Jeho orba byla důkladná a hluboká, odkryla mnoho věcí skrytých pod povrchem. A my, jako hledači pokladů, chodíme po svém poli s detektorem kovů a hledáme to pravé, ryzí, ale i cizí.

Divotvorný oráč není soudcem, ale tříbitelem lidských charakterů, odlišuje dobré zrno od plev, zobrazuje nás sama jako poutníky v zrcadlovém bludišti světa. Vidíme se malincí, protáhlí, pokřivení, tlustí i tencí. Zděšeně si klademe otázku, opravdu takoví jsme? A ti ostatní, korzují kolem nás, srdečně se zdraví a jejich tváře plují, roztahují se a zase smršťují, řeči tečou jako voda z kohoutku a bez užitku mizí v kanále. Není to hezký obraz, ale je jen odrazem jedné z mnoha možností volby, jak uskutečnit své rozhodování tady na světě.

Toužebně volám Vesnu, bohyni jara. Přeji si, ať slunce polechtá škádlivým paprskem dobré klíčky spící pod povrchem. Zívnu, protáhnou se, začne rašit tráva a z ní nevinně vykouknou bělostné hlavičky sněženek.

Přeji si, ať dobré klíčky vyklíčí v mnoha lidských srdcích, aby dar lásky, tolerance a pochopení dal vzniknout laskavé společnosti. Každý zdravý člověk radši dává než

vlastní. Dávání je tvůrčí akt na rozdíl od vlastnění, které v sobě skrývá plíseň ulpívání. Hromadění majetků a věcí kolem nás vytváří bariéru a mezi lidmi klade hranice. Jedině takové společenství lidí, pro které má dávání vyšší hodnotu než pochybné vlastnění, je zdravé společenství. Společenství, kde upřímnost a solidarita, porozumění a empatie, součinnost a prohlubování dobrých mezilidských vztahů, vytváří jemné, ale silné pouto lásky mezi svými členy. Jedině taková společnost, založená na sdílení a vzájemné spolupráci pro dobrý život na naší planetě, je cestou k soudržnosti a celistvosti zdravého chodu vesmíru. Pojdme, budeme takové Společenství vytvářet spolu!

Máš zase úplného zaracha, vid'?' Zaslechla jsem náhle něžný hlas Vesny, bohyně jara. Netrap se, věci lidské jsou jen klam. Povím ti o celé škále barev vyšších mocností, které nejsou jen hrou na černobílé šachovnici světa.

Jak totiž praví jedno prastaré přísloví: I slepá ovce může mít jedno bílé a druhé černobílé jehně...

Zamyšlení k dnešku

Radovan Lovčí

Hmotařství, smyslové požitky, bažení po nových a nových věcech, nových a nových požitcích a zážitcích se čím dál tím více stávalo novým náboženstvím lidstva. Bez ohledu na druhé, bez ohledu na bratry a sestry z rostlinné a živočišné říše, jimž tato planeta náleží stejně jako nám, bez ohledu na planetu Zemi a její křehký a nesmírně zranitelný ekosystém. A co víc, často i bez ohledu na chudé a méně úspěšné, kterým bylo k životu často dopřáno jen to nejprostší, a někdy ani to ne.

Smrt se stala tabuizovanou stránkou života, o níž se nemluví, která je vytěsňována na okraj a téměř zcela z pozornosti lidstva. Mnozí se k duchovnímu životu a kladení zásadních otázek o jeho smyslu dostávali až tehdy, kdy jim neúprosné stáří a smrt symbolicky klepaly na dveře. Tehdy těm prozřevším nezřídka docházelo, kolika nepodstatným věcem věnovali v životě svoji pozornost a že už mnohem dříve mohli své konání směřovat značně odlišným směrem.

Smrt však až na výjimky přicházela především ve stáru, i vážné nemoci typu rakoviny lidstvo v posledku zdolávalo chemickými cestami, se stále většími úspěchy. Špičková medicína léčila a stále léčí symptomy, příznaky, ne však příčiny.

Ani koronavirus zvaný covid-19 se tu neobjevil náhodou. Osobně s ním spojuji více podob i významů. Vnímám jej – mimo jiné – jako hrozbu, varování, lék, ponaučení i obranné opatření Matky Země. Záleží na tom, z jakého úhlu pohledu se na celou věc podíváme.

Není to tak dávno, co šestnáctiletá Gretka Thunbergová objížděla svět se svými ekologickými apely. Možná jednala občas naivně, možná s chybami, ale což, kdo z nás je bezchybný? Apelovala na jednotlivé vlády a země, aby přijaly radikální ekologická opatření v zájmu záchrany narušeného planetárního ekosystému. Ta musí být rychlá, zásadní, a netoliko kosmetická, aby mohla vést k úspěchu. Mnozí se jí za to smáli, četní ekonomové před podobnými nápady dokonce varovali – a hle, planeta si pomohla sama a vyslala své varování. Ekonomika se dobrovolně neomezila, leč nedobrovolně zastavila téměř úplně.

Toto varování může – kromě ekonomických škod – stát životy každého desátého člověka zasaženého tzv. koronavirem. (Psáno v březnu 2020, kdy byla odhadována poměrně velká úmrtnost, která se naštěstí zatím nenaplnila.) Doposud je svým způsobem milosrdné a kosí především životy těch, kteří už jsou v závěru své pozemské pouti a mají už mnohé odžito, kdežto, povšimněme si, děti a mládež ohrožuje prozatím nejméně. Prozatím.

Nešetří však stoprocentně ani mladší obyvatele. Jistě ne náhodou. Právě těm totiž důsledně upomíná starou moudrost našich předků, na niž se v moderní době zapomnělo: „Pozor, smrtelníče, neznáš dne ani hodiny! A tvá poslední může přijít klidně již zítra.“ Tedy volně přeloženo: „Nehromad' jenom smyslové požitky, nelpi jen na hmotě a zamýšlej se vážněji nad svým životem i jeho smyslem. I na tebe možná číhá smrt za rohem. A dříve a rychleji, než ji čekáš!“

Na otázky o smyslu života a jeho smysluplném a eticky správném prožití odpovídají po staletí nejrůznější světová náboženství a duchovní nauky. Jistěže tak činí i s mnoha prastarými předsudky a legendistikou, která se míjí s poznáním dnešní doby. Ale moudrý člověk si je dokáže snadno odmyslet a odfiltrovat. Moderní lidé však nahromaděnou duchovní moudrost lidstva poněkud infantilně nahradili bezpočtem hmotných náhražek, které jsou jim ovšem nyní, v situaci, kdy jde o život milionům lidí na planetě, zcela k ničemu. Žádná z nich nemůže oddálit, ba ani ošálit smrt a nutné účtování se svým životem.

Současná krize je náročná a krutá, může však ve výsledku přinést i mnohá pozitiva a pomoci opravit a napravit to, co nefunguje správně. Mimo dalších věcí je v ní ukryt potenciál k nápomoci lidstvu, aby se od primitivního hmotařství navrátilo k vědomí, že člověk je bytostí primárně duchovní, která je na této hmotné planetě pouze na dočasnou návštěvu (jež může nečekaně rychle a předčasně skončit) a které zde rozhodně nebude donekonečna trpěno její sobecké a bezohledné jednání, neboť po akci následuje reakce a žádný čin nemůže zůstat beze stopy a bez odezvy.

Že člověk není bezmezným pánem Země ani Vesmíru, snad alespoň některým už konečně dochází. Pozdě, ale přece. A lépe někdy než nikdy.

Má-li mít současná krize svůj výchovný dopad, nemůže být bohužel krátká a trvat jen

v řádu dní. Lidstvo by totiž opět brzy zapomnělo a záhy by se navrátilo k původním pořádkům i zlovykům. Nebude však ani nekonečná, jistě se časem najde chemický protilék, jímž bude možno proočkovat a ochránit většinu populace.

Pokud však spolu s ním nebude následovat i důsledné ponaučení a revize dosavadních chybných vzorců jednání, nelze čekat, že nynější krize je tou poslední. Letošního roku přišlo poměrně mírné, a jak jsem již napsal výše, relativně milosrdné varování vůči lidstvu jako druhu. Možná bude stát životy desetiny (či „jenom“ setiny nebo tisíce) nakažených osob, a to především seniorního věku. Nepřijde-li však potřebné ponaučení a vše se časem vrátí do stejných kolejí, může přijít v budoucnu varování mnohem důraznější. Ze světa pak nemusí odcházet každý desátý (či stý anebo tisíce), nýbrž jeden z deseti bude děkovat, že na rozdíl od zbylých devíti mu byl zachován život... A komu přijde podobné tvrzení přehnané, nechť se obrátí do historie, kdy po masových epidemiích občas zůstávaly naživu jen malé zlomky původní populace, nebo ať si dohledá smrtnost současné africké eboly (60-90%). Příkladů z minulosti zná lidstvo bohužel dostatek, kráčeji s námi už od nejstarších dob.

Moudří lidé nahlízejí pod povrch, ptají se po příčinách a v praxi vyvozují odpovídající důsledky. Sobeckými touhami a čistě hmotařským myšlením zatemněné jedince nemusí poučit vůbec nic. Snažme se patřit k oné první skupině a usilovat o to, aby byla ve společnosti co možná největší, nebo alespoň dostatečně hlasitá. Jinak může být současná krize jen drobnou kapitolou v mnohem podrobnější a delší knize s tímž tématem...

Co když zítřek bude tvým posledním dnem?

Petr Samojský

Tento text se může v situaci, ve které jsme, jevit lehce či vážněji jako morbidní. Leč pravda je, že vznikl delší čas. Ve skutečnosti jsem o tomto tématu uvažoval už v době, kdy virová hrozba se nejevila hrozivě.

Je to ale tak – jen málokdo se ocitne v situaci, kdy s jistotou ví, kdy zemře a málokdo se ocitne v situaci, že by věděl, že má před sebou posledních dvacetčtyři hodin. Může to být ale pro každého prospěšné cvičení v osobní spiritualitě. Může to být praktické cvičení v rozjímání nad tím, co je pro nás důležité, jaké hodnoty vyznáváme, ale nikoliv slovy a frázemi, nýbrž opravdově, od srdce.

Římský básník Quintus Horatius říká: „Jednej, jako by každý den byl tím posledním, který ti vzešel, a vděčně přijmeš den, v nějž jsi už ani nedoufal.“ Není to tak pesimistické, jak se možná na první pohled zdá. To, k čemu nás Horatius vybízí, je naopak v důsledku velice optimistické! Naše životy jsou plné událostí, kdy stále něco řešíme a někde běháme. Faktem je, že nikdo z nás neví dne ani hodiny. Zkusme si to jen představit: co kdyby zítra měl náš život skončit? Co kdybychom se dozvěděli, že zítřek je náš poslední den, že pak budeme muset opustit tohle důvěrně známé místo a odejít z tohoto světa? Jak bychom se k tomu stavěli? Jak bychom ten den chtěli prožít, co bychom ten den dělali?

„Tak zítřek je tvým posledním dnem, máš už jen dvacetčtyři hodin života!“ Oznámí nám to třeba ráno. Zanedlouho bude poledne. Pak odpoledne, večer, a poslední noc v tomto světě. Pak ráno ještě pár hodin – a konec, odejdeme z tohoto důvěrně známého světa vstříc velikému Neznámu. Neřešme teď otázku toho Neznáma. Řešme pouze jak strávit těch posledních dvacetčtyři hodin!

Jsou lidé, kteří by v takové chvíli vybrali všechny své úspory a šli na velký mejdan, kde by je všechny roztočili. Otevřeli by stavidla všem svým touhám a vášním a pařili by jako nikdy před tím ve společnosti přátel, známých nebo kohokoliv. Jsou lidé, kteří by se raději odebrali do ústraní, aby tam mohli být sami se sebou. Jsou lidé, kteří by si chtěli užít toho, co si dosud odpírali. Jsou lidé, kteří by z toho překvapení byli tak v šoku, že by se nemohli rozhodnout, nemohli by unést to čekání. Jsou lidé, kteří by

chtěli navštívit všechny své drahé, přátele a známé a se všemi se rozloučit. Jsou lidé, kteří by chtěli dokončit rychle svou práci, a tak by se zavřeli doma nebo v práci a horečně by pracovali. Jsou lidé, kteří by chtěli sepsat své paměti. Jsou lidé, kteří by se konečně odvážili vyslovit nahlas to, co je léta tížilo. Jsou lidé, kteří by těch posledních hodin chtěli využít k tomu, aby se vypořádali se svou minulostí a šli někomu odpustit, třeba někomu, kdo jim strašně ublížil, anebo poprosit o odpuštění někoho, komu ublížili oni. Těch možností je nepočítaně.

Jsme každý jiný, každý máme jiné životní zkušenosti. V těch posledních 24 hodinách bychom proto jistě dělali každý docela odlišné věci. A také bychom se možná o sobě samotném leccos zajímavého dozvěděli. To proto, že v takové situaci vyplave na povrch spousta věcí, a to i takových, které si člověk do té chvíle nepřipouštěl nebo by si je nepřiznal.

Těch posledních dvacetčtyři hodin by nám zhustilo naše bytí a přitlačilo by nás ke zdi: „Teď se ukaž! Ukaž, o co ti opravdu jde! Ukaž, bez čeho bys tento svět nechtěl opustit! Jaké jsou tvé priority?“ To, o čem teď hovoříme, se dotýká té nejožehavější, nejtěžší a nejdůležitější otázky lidského života, totiž cítění jeho smyslu. A to je právě základ spirituality – její nejhlubší kořen tkví v rozměru jsoucna, její podstata je vetknutá do života člověka. Spiritualita je univerzální a vlastní každému bez výjimky. Není to jen disciplína, rámec životního stylu, do kterého člověk může vstoupit nebo z něj vystoupit. Jakmile se člověk stává člověkem, stojí tváří v tvář dilematu, jak naplní svůj životní úděl, jak se srovná s darem času, který mu pro život na Zemi byl dár, jak sebe uskuteční, a to je ta aktivní, lidská strana spirituality.

V běžném životě člověk není nucen k přemýšlení o otázkách spirituality, nemá na to čas. Když jsme ale okolnostmi přitlačeni ke zdi, ukazuje se, co v nás opravdu je, ukazuje se, zda je v nás opravdovost, zralost a integrita, zda v nás je cítění smyslu anebo ne. Ve vyhraněných situacích se teprve projeví kvalita charakteru. Až kdyby ve městě došla voda a lidé by museli čekat hodiny ve frontě na svůj příděl z cisterny, v jejich žízni, naději, nejistotě a strachu by poznali, kdo jsou ve skutečnosti jejich sousedé.

Ultimátum posledních dvacetčtyři hodin by nám hodně ukázalo, jak jsme na tom

opravdu, a nikoliv jak si myslíme, jak věříme, že na tom jsme. Proto nám toto cvičení může být velikou pomocí! Najděte si chvílku v osamění a zkuste si to znovu představit. Zkuste si uvědomit, jak byste zítřek prožili, s jakou vděčností byste vnímali každý paprsek slunce, závan větru, jak byste se radovali ze zelené barvy listů, z vůní kolem vás, jak byste se smáli všem těm starostem, které vás jindy tak tíží... A zkuste si to taky i prakticky, aspoň kousek toho zítřejšího dne prožijte se stoprocentní účastí, plni vděku a štěstí za tento okamžik, který právě prožíváte.

Můžete svůj život podepírat jakoukoliv filozofií, můžete být věřící v jakékoliv náboženské organizaci, můžete být skeptikem, racionalistou, agnostikem nebo ateistou. Můžete studovat a konat jakoukoliv duchovní praxi, můžete cokoliv s duchovní tematikou odmítat. Nicméně pro každého z nás, lidí v našem světě platí, že každý den a každý okamžik života pro nás představuje výzvu a příležitost k nové zkušenosti, k novému poznání. A tyto zkušenosti pak pro nás představují výzvu a příležitost k dalšímu krůčku na spirále osobního vývoje, který nekončí, dokud člověk naživu je.

Procházka podél Labe

Tereza Benito

Zdravím Tě, milý čtenáři! Máš-li chvíli času, klidu a pohody, přijmi pozvání na malou vycházku do přírody. Nečekají tě exotické kraje, tajemná horská údolí ani historické monumenty. Nepotřebuješ sportovní výbavu ani speciální očkování. Nepotřebuješ vlastně vůbec nic. Jenom pohodlné boty a něco přes sebe, co hned nepromokne. Zvu tě na procházku podél Labe, kousek od Prahy. Krajina je tu na první pohled naprosto nezajímavá. Rovina, vesnice postrádající duši, mnohdy narušené satelity.

A přece — je tu kus krásné přírody, která okouzlí, tedy pokud se necháš okouzlit. Vezmi s sebou partnera, dítě nebo psa, protože sdílený zážitek je přeci jenom silnější. Z Neratovic přejdete železniční most. Obzvláště děti milují, když kráčí po mostě a vedle nich na dosah supí vlak. Celý most duní, síla jedoucí mašiny je obrovská a ohromující. Hned za mostem se spustíte k řece. Po navigaci lze dojít až do Kostelce nad Labem. Ale dosti únavných reálií!

V podvečer, když trochu poprchává, zároveň posněhává a je šedivo, je cesta kolem Labe kouzelná. Divoké kachny už vytvořily páry, posedávají na cestě, že je málem zašlápnete. Jenom osamělí frajeři se zelenými hlavami smutně brázdí vodu a doufají, že ještě uloví opuštěnou kachničku. Na stromě na ostrůvku sedí hejno černých kormoránů. Rybáři je nesnáší, ale kormorány to netrápí. Plachtí tiše nad řekou a loví si ryby po libosti. Ta hlava, co vyčuhuje nad vodou, je nutrie a zvědavě si vás prohlíží. Pomalu odplouvá a myslí si svoje.

Nejimpozantnější obyvatel v blízkosti řeky, který se vznáší jak tvor z pohádky, je volavka. Jsou šedé nebo bílé. Šedé obvykle stojí osaměle na břehu. Hlavu vysoko vztyčenou a prohlíží si vás. Nechají vás přijít neuvěřitelně blízko, pořád se na vás dívají. Až budete skoro nadosah, mávnou křídly, vznesou se nad hladinu a přistanou na druhém břehu. Krása! A co teprve, máte-li štěstí a narazíte na celé hejno těchto nádherných ptáků v bílém provedení. Když se všichni naráz vznesou, zůstanete v úžasu stát a jenom zíráte.

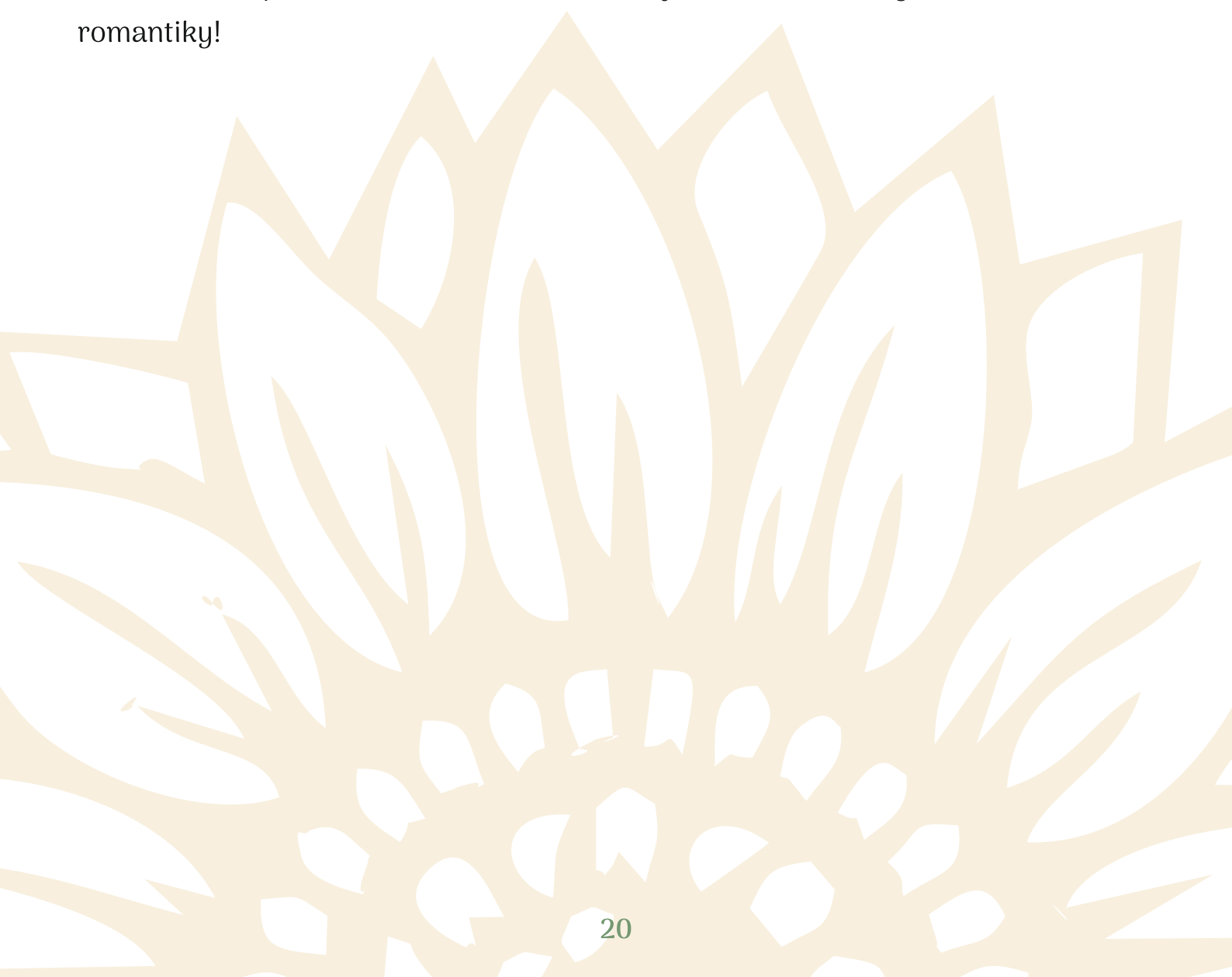
Doporučuji na chvíli odbočit z navigace do lesa kteroukoli cestičkou, kterých je bezpočet. Octnete se totiž v pralese, jelikož tato oblast je prý vyhlášena lesem lužním.

Můžete se toulat po cestičkách, které vás zavedou ke slepým ramenům řeky s jezírky, ostrůvky a mokřady. Popadané stromy, křoviska, zkrátka tajemno. Budete si připadat jako v prvohorách, ovšem za přítomnosti krásných ptáků, ryb a srnek, které vám jen velmi líně uhnou z cesty. Ticho, jenom občasné šplouchnutí ryby, vzlétající pták.

Neuvěřitelné, ale jsme pouhých 20 km od Prahy, v oblasti na první pohled nezajímavé krajiny. Vítám vás v ráji, vítám vás ve skutečné vesnici, v Mlékojedech u Neratovic.

P.S. Můj muž, rodilý venkovan, má poněkud jiný náhled. Podle něj už by konečně mohly přestat padat ty mokré „svinstvo“, jelikož člověk má pořád boty od bahna a padá mu to svinstvo za triko – po dvoře se přece chodí zásadně v tričku a kraťasech, bez ohledu na počasí, že ano. Víтал oněch minus deset, když hezky mrzlo. Ale už má asi letos smůlu, a potom – to zase, sakra, zamrzají vodovodní trubky. Zkrátka, není nad romantiky!

O zlaté mušce

Sofia Pavala

Štěstí... Máte ji také na dlani? Tu zlatou mušku štěstí?

Toužíme po něm, přejeme si ho vzájemně, říkáme lidem upřímně: Hodně štěstí! A když nás samo láskyplně obejmě, jako by v naší duši náhle vytryskl teplý lázeňský pramínek. Mnozí říkají, že štěstí je prchavé jako okamžik, pohladí nás po tváři svými blanitými mušími křídly, chvíli nám setrvá na dlani a zase letí dál...

Co nás dělá šťastnými? Vyhrát v loterii spoustu peněz? Vždyť o ně můžeme lehce přijít! Bohatství to tedy nebude... Mít spoustu přátel? I nejbližší přítel tě může zradit. Lidská přátelství jsou vrtkavá... Dosáhnout vrcholu ve své pracovní kariéře? Dnes jsi nahoře a zítra můžeš být dole, je velmi jednoduché přijít o všechno ze dne na den.

Co je tedy štěstí? Pravé štěstí není prchavým okamžikem, který se snažíme polapit do dlaní, ale pravým pokladem, který září v našem srdci radostí, smířením a pokojem. Lidé kolem nás, i ti nejbližší lidé, mohou náhle jednat zvláště a nepochopitelně, sobecky a nehezky vůči nám. Ale připusťme, že i my sami se možná takto chováme, a proto je dobré jim odpustit. Buďme k nim dobří a laskaví. Buďme k nim dobří a laskaví i tehdy, když vás neprávem obviňují ze sobectví, které je odrazem jejich vlastního zrcadla. Když vás někdo pošpiní, zůstaňte pro sebe dál čistí a laskaví, nešpiňte se o špínu, která vám přece nepatří! Odpusťte a zůstaňte ve svém srdci v pokoji, netrapte se. Když vám někdo zboří to, co tak dlouho budujete, začněte stavět znovu, odpusťte a buďte laskaví! Radost z toho, co nově vznikne, mnohonásobně překoná smutek z toho, co jste ztratili. Váš klid, pokoj a smíření vám umožní být laskaví k sobě i druhým. Zůstaňte čestní a dobří a díky tomu budete šťastní!

Máte ji právě na dlani, svou vlastní zlatou mušku štěstí. Neváhejte a pošlete ji zaletět k svému srdci...

O naději

Luděk Pivoňka

Musím se upřímně přiznat, že jarní situace roku 2020 mne trochu překvapila. Když jsem na konci roku 2019 slyšel, že se v Číně objevila nová nemoc podobná chřipce, tak jsem se domníval, že to bude pouze problém lokální. Během krátké doby jsem však zjistil, že to bude problém také globální. Za poměrně krátkou dobu se nemoc dostala také do České republiky. I když případů nakažených přibývalo pomalu, opatření státu se zpřísnovala poměrně rychle. Dnes jsme opět v nouzovém stavu a je omezen volný pohyb občanů. Nevzpomínám si, že bych něco podobného zažil někdy v minulosti. Je to moje první zkušenost tohoto druhu. I když současná situace je vážná, předpokládám, že za nějakou, přesně neurčenou dobu by mohlo být lépe, neboť všechny epidemie dříve nebo později skončily. Přesto její následky mohou být významné jak pro naši náboženskou společnost, tak i pro nás osobně. Tak mě napadlo, jakou máme vlastně naději pro budoucnost?

Co je to ale vlastně naděje? Mohli bychom ji definovat např. jako emoční stav očekávání něčeho příznivého nebo jako smysluplnou činnost směřující k nějakému cíli. Pokud člověk nemá v životě žádný cíl, tak také nemá žádnou naději očekávat něco lepšího. Součástí naděje jsou tři důležité složky. Je to konečný cíl, cesta vedoucí k němu a potřebná snaha cíle dosáhnout. Pojdme tedy trochu prozkoumat jednotlivé části. Na prvním místě je tedy cíl, ke kterému směřujeme. Zkusme se zamyslet, jaké cíle jsme ve svém životě měli před touto krizí a jaké budeme mít po této krizi. Budou naše cíle stejné nebo je budeme muset změnit a přehodnotit? Pokud budeme schopni pružně měnit své životní cíle, tak se budoucnosti příliš obávat nemusíme. Měly by však být reálně uskutečnitelné. Nyní se můžeme podívat na cesty vedoucí k našim cílům. Abychom našich cílů dosáhli, nemusí k nim přirozeně existovat jen jedna jediná cesta. Může jich být více a my si musíme vybrat tu pro nás nejlepší. Důležité je, abychom se na novou cestu vydali. Budeme tedy ochotni vydat se na novou cestu k novým cílům? Poslední součástí naděje je velikost naší motivace, jak svých cílů dosáhnout. Během cesty se nám mohou vyskytnout rozmanité překážky, které by nám mohly bránit

pokračovat dál. Zde je důležité, kolik odvahy vložíme do našeho putování. Najdeme v sobě dostatek sil, energie a nadšení, abychom zvládli dojít k našim novým cílům? Toto všechno jsou otázky, které si budeme muset položit, až se situace v našem životě bude měnit. Jsme již nyní připraveni vyrovnat se s novými výzvami? Pokud ano, již teď jsme zvítězili.

Koronaskutečnost jako fakt dneška

Jana Hrevušová

(*Předepsaný námět*)

...všechny dnes asi nejvíc trápí.

Koronaskutečnost tak trochu v kostce i ze široka.

Trápit se či netrápit? Být docela mimo a dělat jakoby nic? Dostala jsem nedávno jeden moc zajímavý text, zabývá se tím, že **virus napadá jen lidi už za života mrtvé!** Dokonce to vypadá, že tento pisatel je o svém názoru hluboce přesvědčen.

Autorem myšlenky je americký spisovatel James Redfield. Kdo se zajímá o věci duchovní, chce se učit, zajímá se o svůj duchovní vývoj i o své bližní a světaběh, určitě ví, že je autorem velmi zajímavých knih, známá je hlavně jeho kniha Celestýnské proroctví.

Nejprve mě jeho výrok rozhodil a rozesmutnil, protože jsem si říkala: „takový člověk... a selektuje lidské bytosti“. Lehce jsem konzultovala svoje obavy s dalšími..., jeden názor byl: „Neber to tak doslova.“ a druhý: „Je to tak, má pravdu.“ Známe to třeba z pohádek, názory a rady jsou při hledání Pravdy dobré, ale každý z nás si nakonec vybíráme svou vlastní cestu.

Je to tak, jak to je. Někdo je nemocný někdo je zdravý, někdo se chová tak, jiný onak atd. Jsme lidé různí a přece stejní.

Covid-19 určitě není v naší realitě jen snem, hlavně mnozí ti nemocní /i zdraví a mladí/ prožívají svoje onemocnění „natvrdo“.

Třeba takový určitý „Názor“ - je myšlenkou každého jedince. Tyto názory si stále předáváme, hodnotíme je, kritizujeme, a to ještě v kombinaci s médii. Rozvádět to jako „problém“ by se dalo do nekonečna.

Ale jsou to jen myšlenky!

Můžeme to chápat tak, že Redfieldova myšlenka o lidech „za života mrtvých“, lehce napadnutelných viry, je narážka i na určitou duchovní /nikoli jen fyzickou / nedosta-
tečnost?

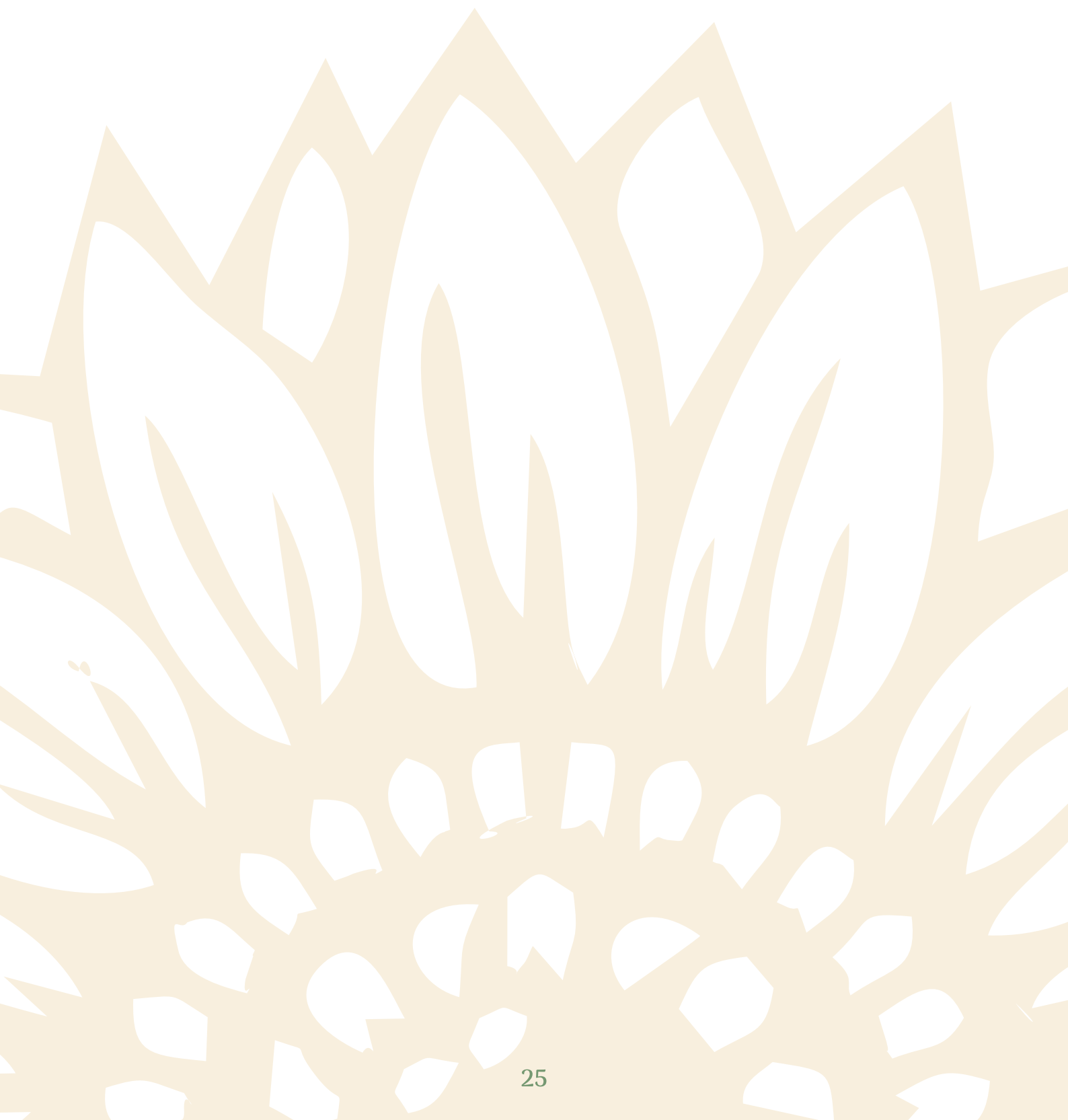
Na duše příliš závislé jen na hmotných věcech? To, co jsem napsala, je zase jen můj

názor-myšlenka, nemohu se totiž autora zeptat, jak doslova to myslel.

Kdesi, kdysi jsem přímo „narazila“ na text, který se mi vryl do paměti, pisatel usuzuje: „Milosrdenství a láska jdou ruku v ruce, ale milosrdenství stojí ještě výš“.

Myšlenka možná pro někoho buřičská, která vybočuje? Naopak, řekla bych, je tuze zapotřebí převést ji do skutečnosti dneška.

Jiskra bytí

Sofia Pavala

Dovolte mi záludnou otázku. Když jdete večer spát, těšíte se na ten okamžik, jak hned ráno vyskočíte z postele? Tedy jinými slovy: těšíte se na vstávání? Vstáváním přece začíná nový den a čeká nás spousta nových zážitků a prožitků. Možná namítnete, že jste večer tak utahaní, že jste rádi, když konečně zapadnete do postele.

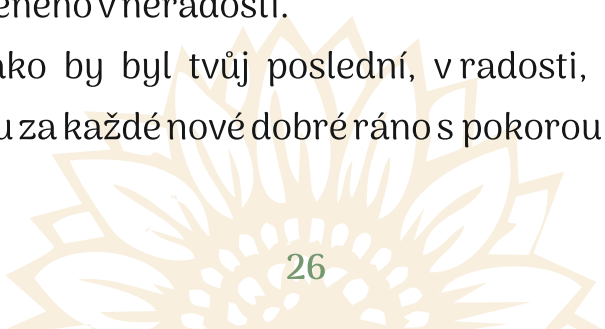
A přece jsme to jako děti měli jinak. Já se večer těšila na to, až ráno vstanu, a nemohla usnout. Byla jsem zvědavá, co mi den přichystá nového.

Koronavirová situace nás zamkla do našich domovů, tedy nic nového nepřichází. Pro všechny z nás je to už dlouhé a vyhlížíme světlo na konci tunelu, které zatím jen chabě pomrkává jako namodralý plamínek sirky. Celým národem se nyní společně s covidem šíří malátná únava a otupělost. Společným projevem této inteligentní a zákeřné choroby je silná fyzická únava a psychické vyčerpání, která doslova bere energii tázat se po smyslu svého bytí a plánu na další životní směřování. Přesto však je tu něco vyššího, co nám pomůže překonat onu šed' koronaskutečnosti našeho nemocného dne. Je to bytostná touha po naplnění života, která pramení v podstatě naší bytosti a dokáže se za nás těšit, usmát se, vidět za mraky růžový horizont a k němu směřovat. Je to jiskra bytí, která rezonuje naší duší. Pokud člověk neoslepl v plíživé otupělosti, vzdává v čirém údivu hold oné podivuhodnosti lidského bytí a tomu, že něco jest a já jsem toho nedílnou součástí.

Jak pravil Ježíš: Kdo má uši ke slyšení, slyš!

Právě vy, kdo cítíte čirým srdcem a vidíte vidoucíma očima, na vás je zodpovědnost, kterou dává vaše bytostná energie a síla, prozářit světlem bytí otupělost života mnoha našich bližních v dnešní složité covidové době. Protože tato otupělost, která se stala průvodním jevem nemoci, jež trápí naši společnost, nebezpečně vypuzuje to, co bylo kdysi zváno běžnou každodenností a normalitou. Stává se konečným cílem mdlého lidského prožívání utopeného v neradosti.

Žij svůj nový den, jako by byl tvůj poslední, v radosti, plnosti a opravdovosti. Poděkujme všichni spolu za každé nové dobré ráno s pokorou a vděčností.

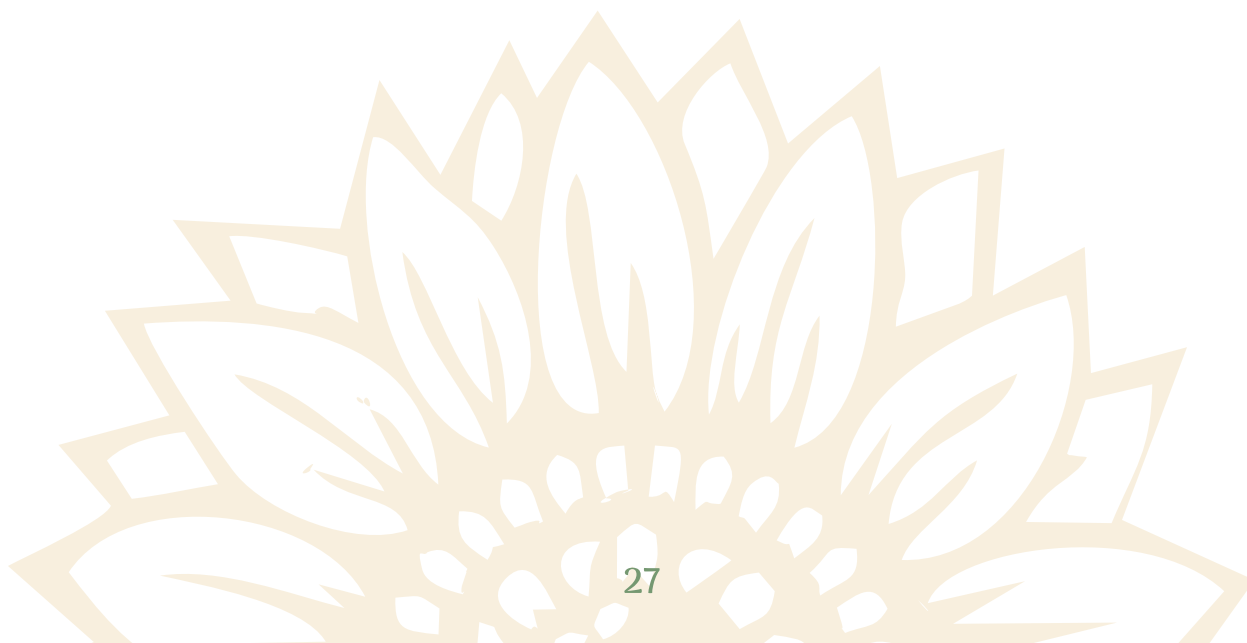
Roční bilance

Lucie Havránková

Už to je rok, co pracuji na nuceném home office. Příčina jasná. Covid 19. Je ale rozdíl před rokem a nyní. Před rokem jsme zažili semknutost, měli jsme stejný cíl.

Nyní to je o polaritě. A ta je nyní opravdu vyhrčená a přispívá ke zhoršování celkové situace. Neměla jsem před rokem dobrý pocit z toho, jak byl uchopen boj proti covidu 19. Ano, bylo potřeba zareagovat rychle, protože nebylo známo, s čím máme tu čest.

Nicméně nejsem si jistá, zda zvolená represivní cesta byla dlouhodobě udržitelná. Myslím si, že ne, a já osobně radši volím cestu motivační. Je velmi jednoduché použít rovnou metodu biče, a to na národ, který má pod kůží totalitní způsob vládnutí z minulého režimu, včetně všech papalášských výstřelků. Ne, opravdu nejsem překvapená, s jakou polaritou ve společnosti se teď musíme potýkat, a mám pochopení pro oba póly. Nicméně nechci se nechat strhnout ani do jednoho pólu a vzájemné napadání se a boje mezi póly nemohou mít ani vítěze. Respektive mohou, a tím je onen covid-19. Preferuji radši cestu udržitelnosti. Nechci nikoho ohrožovat, ale nechci ohrožovat ani sebe, což v reálu třeba znamená, že na prázdné ulici za slunečných dní roušku nemám a raději vystavím obličej slunci a přirozeně tak doplním vitamin D. Toto bych si ale v žádném případě nedovolila v obchodě, ve veřejném dopravním prostředku atd. Kéž by se aspoň trochu vrátila ona semknutost, a když ne ona, tak aspoň snaha o respekt.

Koronaskutečnost jako fakt dneška

Tomáš Herajt

Na přelomu listopadu a prosince 2020 začaly mediální prostor plnit zprávy o jakési nové chřipce, která kosí města na východě Číny. Kolik takových zpráv jsme do této doby již slyšeli? Ptačí chřipka, prasečí chřipka, epidemie eboly. To vše trápilo svět, ale my jsme zůstali neteční a bez zájmu. Obecně mnoho o své zdraví nepečujeme a někdy mívám pocit, že nemocný člověk v naší společnosti je brán jako slaboch, jako cosi co do ní nepatří. A nemoci jiných částí světa? To zajímá jen hrstku „bláznů“. Je to snad projev našeho národního rysu, kterým je vysoká míra netolerance a nezájmu? Nic se nás netýká, dokud nás to samotné nezasáhne. A i potom často hledáme viníka někde jinde, než tam, kde máme. Nebo jsme si příliš zvykli na pohodlí a život v dostatku a nabyli dojmu, že jsme nedotknutelní?

Uplynulo několik měsíců a nad naší zemí se stahují mračna strachu z neznámého. Zákeřný virus vstoupil mezi nás a rozsévá nemoc a smrt. A za patami mu kráčí chaos, strach, nenávist, sobectví, mamon, prospěchářství a lež. Lež se dokonce nezřídka stává oficiálním způsobem komunikace. Na úrovni nejvyšší i na úrovni běžné komunikace mezi lidmi. Stáváme se podezřívavějšími a radikálnějšími, náchylnější k tomu, že uvěříme tomu, co by nám za normálního stavu nepřišlo normální. Ze společnosti se vytrácí důvěra. Důvěra v politické elity, důvěra v systém, důvěra ve vědu. Důvěra v to, že svět se jednou vrátí do stavu, na který jsme byli zvyklí. Současně s tím jde strach z neznámého. Co bude, když se tak nestane?

Často o tom přemýšlím a ptám se, co přinese toto období a zkušenost světu, národu, jedinci. Obracím se do minulosti. Jednak mám historii rád a život mých předků je pro mě určitou duchovní silou. Přemýšlím o jejich životech a zkušenostech. Vybavuje se mi jméno prvního mého zjištěného předka kdesi na Plzeňsku. V době třicetileté války měl sílu a vytrvalost a dokázal přežít, zplodit potomka a zajistit kontinuitu rodu v době, kdy naše země přišly o jednu třetinu obyvatel. Vzpomínám na své předky žijící ve druhé polovině 19. století v místě těžby černého uhlí na Rokycansku. Z deseti narozených dětí jich osm zemře v dětském věku. Rodiny žijí namačkány často po dvou

v jedné pronajaté místnosti. Otcové odchází do práce a nikdo nikdy neví, jestli se vrátí. Z pěti bratrů žijících v jedné vesnici čtyři zemřou ze dne na den na následky smrtelného úrazu na šachtě. Držím v ruce fotografii svého praděda, který prožil čtyři válečné roky v Rusku, Itálii a na Slovensku. Skromný nenápadný mladík, který byl vytržen ze svého jednoduchého života a byl vržen na lidská jatka, jaká do té doby svět neviděl. Co mu dalo sílu žít a svůj život dožít ve skromnosti, pokoře a slušnosti? Babička vyprávěla, že to byla víra. Často se modlil a Věřil. Věřil i tehdy, když v roce 1952 zločinný režim popravil jeho jediného syna, kterému bylo pouhých šestadvacet let. Máme mi sami možnost se z tohoto nějak poučit? Doba se mění, lidé zůstávají stejní. Moji předkové nemuseli řešit společenské otázky dneška, které společnost rozdělují a tříští. Nepřijímali tisíce zpráv o dění z celého světa on-line na svém mobilním telefonu. Neřešili vyjadřování rádoby autorit z řad pochybných celebrit vzešlých z pokleslé televizní zábavy na páteční či sobotní večer. Neřešili názory kdekoho ke kdečemu na sociálních sítích. Z toho všeho mi vyplývá, že naše doba je poněkud dekadentní, lidé měknou, jsou méně odolní, jsou náchylnější ke strachu; ke strachu o sebe a ve své sobeckosti škodí celé společnosti. Toho můžou využít vlci, kteří stádo naženou tam, kde z něj bude nejvíce vlny a po čase možná i masa. Nepříjemné vyhlídky.

Musí být pro nás doba koronavirová pouze tragickým obdobím, kdy zjišťujeme, že život nejsou jen krásné a sladké chvíle, kdy se pereme s permanentním strachem, nedůvěrou a vlastní slabostí? Myslím si, že nemusí. Ba naopak. Nesmí. Tato doba pro nás může být zkouškou. Zkouškou, z které vyjdeme posílení. Okamžikem, kdy znovu a opravdově najdeme svého Boha v sobě a staneme se světlem v tomto šedém moři. A jak začít? Třeba tím, že se přestaneme bát. Pojdme a někoho, kdo to opravdu potřebuje, chytňme za ruku a promluvme s ním. Usmívejme se. Věřme, že svět může z této zkoušky vzejít lepší a krásnější. Stačí si uvědomit, co je pro nás důležité. Které hodnoty jsou ty nejcennější v lidském životě. Lásky, přátelství, upřímnost, kolegialita. Staňme se ze štvané zvěře lovci. Najdeme v sobě to nejlepší a společně s ještě upřímnější Vírou v Boha číňme svět krásnější. Stačí k tomu málo. Správně dávkovat zprávy, přemýšlet o tom, co slyším, nedat na každý drb, nevěřit v rychlé spasitele,

kteří na nás shlížejí z reklamních plakátů ve společnosti prázdných frází. Věřme a budme Lidmi. Najdeme v sobě to nejkrásnější, s čím jsme byli stvořeni, tak jako generace před námi, a tato doba se pro nás stane dobou, kdy byť obyčejní, nevýznamní lidé můžeme vykonat obrovskou práci.

Než přiletí včelička...

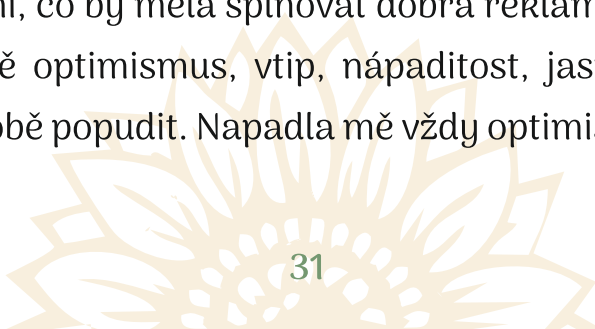
Sofia Pavala

Možná si matně vzpomínáte, jak vás rodiče doprovázeli k paní doktorce na povinné očkování. Tehdy to byla běžná záležitost. Lékařská ordinace, cizí paní v bílém plášti, injekční stříkačka, a když jste se s obavou v očích otočili k mamince, ujistila vás: To nic není, jenom tě d'obne včelička...

Agresivní a covidem podrážděný a rozmrzelý dnešek nás teď nutí zaujmout stanovisko k záležitosti, o které jsme v minulém století občansky nediskutovali, protože byla obecnou zvyklostí. Očkování. Naše republika má stanoven následující pracovní diář povinného očkování: černý kašel, dětská obrna, Haemophilus influenzae, příušnice, spalničky, tetanus, zarděnky, záškrť, žloutenka typu B, tuberkulóza... Tušili jste, že tak silný arzenál protilátek si vaše tělo nějak muselo vytvořit? A jak to tedy vlastně funguje? Velmi stručně: Imunitnímu systému jsou ve správné očkovací dávce naservírovány antigeny onemocnění, které zařídí, aby vaše imunita začala zbrojit, ale současně nepropukla skutečná infekce. Vytvoříte si tak ve své vlastní lékařské laboratoři ochranné látky.

Nejstarší očkovací zákroky byly provedeny už v prvním tisíciletí před naším letopočtem v Indii, ale za novodobě doložené moderní očkování je považována až vakcína proti neštovicím v roce 1898. Edward Jenner, britský lékař, při svém zkoumání nemoci zjistil, že lidé, kteří již prodělali kravské neštovice, nejsou náchylní k mnohem vážnějšímu onemocnění pravými neštovicemi. Zde je také odhalen původ slova vakcína: vacca = latinské slovíčko znamenající kráva.

Minulý týden začalo v naší zemi plošné očkování, možná jedna z největších logistických akcí České republiky za poslední desítky let. Před časem vznikla na tuto plánovanou akci ministerstva zdravotnictví poněkud méně šťastná, řekněme spíše antireklama. Ponurý snímek ruky v gumové rukavici s vytasenou injekční stříkačkou mě přivedla k zamyšlení, co by měla splňovat dobrá reklama a jaké poselství v sobě nést. V každém případě optimismus, vtip, nápaditost, jasné sdělení, a hlavně by neměla člověka proti sobě popudit. Napadla mě vždy optimistická pohádková včelka

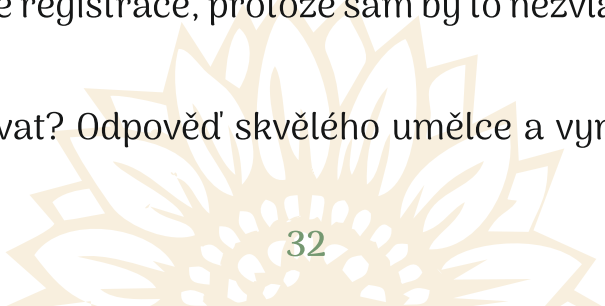
Mája s covid-pasem a ujištěním: To nic není, jenom tě d'obne včelička... klapka, záběr na louku plnou květin a v záři zapadajícího slunce letící letadlo se šťastnými pasažéry mířící někam k moři...

Ale teď zase trochu vážně: národ je rozdělen. Jedni jásají, vakcína je na světě, zatímco druzí tuto tzv. čipovací akci vlády striktně odmítají. V pátek proběhla první hromadná on-line registrace seniorů starších osmdesáti let do registru očkování. Aby se mohl člověk zaregistrovat, musel splňovat základní podmínky: mít internet, počítačovou gramotnost a svatou trpělivost. Dále být flexibilní, kreativní a odolný proti stresu. To jsou plnohodnotné vlastnosti dnešního, řekněme třicetiletého uchazeče o práci při registraci na úřadu práce...

Tisíce seniorů se za asistence svých dětí a vnoučat pokoušeli zaregistrovat do systému, a když překonali virtuální barikády, zjistili, že kapacita rezervací je vyčerpána. To není ovšem nic divného, každý nový systém, který se teprve rozjíždí, má svoje mouchy, v našem případě ani včelky nevyjímaje. Nemíním zde nic a nikoho hodnotit, ani kritizovat. Ale dovolte mi zajímavý postřeh. Tehdy nás do ordinace na povinné očkování provázeli rodiče, drželi nás za ruku, dodávali odvalu... Dnes stojí děti a vnoučata po boku svým rodičům a prarodičům. Alespoň tak by to mělo a má být, protože teď nás naši starší nejbližší o to víc potřebují.

Napadlo vás, kolik lidí v tomto věku žije o samotě? Žádnou blízkou rodinu nemají, jejich příbuzní už nežijí nebo bydlí daleko a příliš se o ně nezajímají. Možná je to ten soused z protější ulice, bydlí v tom starém domku s velkou zahradou. Potkáváte se v obchůdku u Vietnamců za rohem. Nebo babička, co sedávala na lavičce u dětského hřiště, usmívala se na děti, jak si hrají. S koronavirem a zákazovými páskami všude kolem zůstala lavička prázdná. Možná právě oni potřebují teď od někoho pomoc s pro ně složitou on-line registrací. A právě JÁ-TY-MY, bychom jim mohli a měli pomoci. A pokud jsi ten člověk, který si to teď uvědomil v tom skutečném a naléhavém apelu této mrazivé doby, tak tu pomocnou ruku podáš. Pomůžeš provést staršího člověka mlžnými vodami on-line registrace, protože sám by to nezvládl. To je tvoje povinnost člověka k člověku.

Očkovat se či neočkovat? Odpověď skvělého umělce a vynikajícího člověka Jiřího

Suchého je tou pravou dobrou reklamou sama o sobě: Téměř devadesátiletý textař a hudebník řekl: A já vám to řeknu rovnou – mně se nechce umřít. Já mám před sebou ještě hrozně moc práce, a tak udělám všechno pro to, abych to mohl dorazit. To znamená, že se nechám očkovat.

Přátelé, obracím se teď na vás se vši pokorou s následující výzvou. Pokud víte o člověku, který potřebuje pomoc, nenechávejte ho v těchto chvílích bez pomoci. Pomozte mu překonat barikády rezervačního očkovacího systému. Právě to je podaná ruka napříč lidskými generacemi a pravý smysl bytí.

Padá hvězda

Vlastík Krejčí

Když takříkajíc „padá hvězda“, jde o meteory, které shoří v atmosféře, takže pozorujeme něco, co se odehrává prakticky nyní. Ale přání míváme i při pohledu na skutečné hvězdy na noční obloze. A tyto hvězdy jsou opravdu daleko. Některé až tak daleko, že právě teď už neexistují. My takovou hvězdu pozorujeme, můžeme si u toho něco přát, ale to, co pozorujeme, už právě teď není. Hvězda, kterou pozorujeme, existovala mnoho let před námi. Co je tedy nyní?

Přání, která u toho máme, ta se pro změnu týkají naší budoucnosti. Jediný opravdu přítomný element v tomto procesu jsme my, právě teď.

Můžeme mít v budoucnosti nějaký cíl a je také dobré ho mít. Někam směřovat. Jak říkali staří Řekové: „Nevíš-li, který přístav je ten tvůj, pak není žádný vítr příznivý...“ Ale je třeba žít nyní. Protože právě teď zakládáme naši budoucnost, ta vzniká nyní.

Frankl postavil na smyslu bytí svůj postoj k životu a díky tomu sám přežil a také pomohl přežít mnoha jiným svým spoluvězněm. Měli smysl, většinou právě v nějaké budoucnosti. Ale žili nyní. Ta idea toho, že v budoucnu budu mít např. lékárnu nebo krámk s pečivem, dávala smysl i v té nejnesmyslnější a tragicky absurdní situaci oněch lidí. Ale oni nežili ve své budoucnosti v nějakých snech. Žili nyní, a ten cíl jim poskytoval smysl jejich bytí. Dávali na sebe pozor, naplňovali se vírou, že přežijí, a v jejich tady a teď zakládali zárodky svých plánů, své budoucnosti, která jim dávala smysl být.

Právě jenom přítomné bytí, které je naplněné smyslem, umožňuje žít naplno. Nebýt v zajetí budoucnosti, ať už ve formě obav nebo planých snění. Ani neotročit minulosti, ať už byla jakákoli. A když jsme přítomní, neunikne nám, když na nočním nebi padají hvězdy.

Sněženska

Sofia Pavala

Utkané z mlhy šaty nosí,
korále ze slz jitřní rosy,
sněženska něžná v mechu,
naslouchá tiše jeho dechu.

Jen ptačí křídla ruší klidné snění,
když plesá šťastná v okouzlení,
je věrná lesu, stopám laní,
věrná vůni z letních stránek,

věrná pramenům, horským bystřinám,
věrná zátokám a kolíbavým tišinám,
věrná potoku a bouřlivému moři,
věrná západu slunce, který hoří,

věrná smutku, jenž jako temný stín,
ukryl se v něžných plátcích kopretin,
věrná skutku líbezných pousmání,
co dává milovaná dlaň té druhé dlani,

věrná vám všem, její draze milovaní
vám, co v novém údivu díváte se na ni,
zašeptá tichounce: setkáme se příští rok,
dál za mnou nechodte, k smrti je jen krok.

Orloj

Martin Pařík

Den po dni rozžihá se,
za dnem hyne den,
květy skrytě mrou již v kráse,
pohřben člověk jest sotva políben.

Vějří bílých hvězd se řítí stoje,
světec dávný vstoupil do orloje,
luna bledne světlem cizím,
jsem zde, přec vmžiku mizím.

V Tichu poklad nevzešlý,
Láska věrná, bez podmínek,
Vesmír jednolitý, bezešvý,
Z Prázdna zrozuje se Synek.

Hledám

Lucia Kubinová

Hledám stín stromu,
aby bylo možné spočinout
v tom dusném parnu.

Hledám klid v prostorném
poli po žních,
aby bylo možné
si uvědomit svobodu.

Hledám svůj hlas
mimo hrdla.

Zkušenosti

Zkušenostmi bohatnu.
Své poznání chci předat dál.
A tak vám to budu
všechno mlčet.

Bolest

Ta bolest byla tichá.
Tichá, jako když se
ve skalách
nese řev němého.
Srdce z ní téměř
ohluchlo.

Zakrvácená v moři

Lucia Kubinová

Zakrvácená v moři
světlo tě najde
semknuta tísni
na věky poraněna
nocí celého života
zvednout se příliš pálí
utonuta
v tíživé představě
nebe tě najde
ta úzkost bude odplavena
do oceánových kapek
přečkaná slepá období
tě prostoupí
zrodí se nový nádech
nebe tě najde
největší síla pokorně klečí
před
přijmutím
vší slabosti
krvavá ústa přinášejí
světlo
na dno niterného moře
ticho tě najde

najde tě.

UNITÁŘSKÁ MOZAIKA, číslo 7, červen 2021.
Časopis vydávaný Libereckou obcí unitářů pro členy
Náboženské společnosti českých unitářů,
jejich přátele a příznivce.
Šéfredaktor: Jan Šrajer

Redakční rada: Rev. Sofia Pavala, Radovan Lovčí.
Jazyková korektura: Svatava Zenklová.
Grafický návrh a sazba: Barbora Pokorná.

